

se temu čudijo in ga vprašajo: »Dragotin, ali te nič več ne boli?«

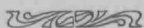
»O pač,« odgovori otrok, »zelo me boli. Pa mati so bolni; utegnili bi slišati, če se jokam, in bi jim škodilo.«

Pokličejo zdravnika. Ta mu napravlja zelo hude bolečine, ko mu naravnava nogo. Deček mirno leži; roke je sklenil nad glavo in prenaša tiho vse neznosne bolečine. Še zdravnik se mu čudi in reče: »Tolike srčnosti še pri nobenem odraslem nisem našel. Ko bi ne bil zdravnik in bi ne vedel, kako to boli, bi skoraj mislil, da otrok ne čuti nobene bolečine.«

Mali bolnik pogleda očeta in reče: »Oče, boli me, boli. Pa nočem tožiti, da bi ljuba mama ne skrbeli zame in bi še bolj ne zboleli.« Tako je še dolgo trpel in se hrabro premagoval. Slednjič je ozdravel.

Ko je mati izvedela od zdravnika o tej nežni ljubezni svojega otroka, jo je zelo ganilo. Jako je bila vesela in se srečno štela, da ima tako pridnega in dobrega otroka. To veselje je tako dobro vplivalo na bolnico, da je tudi kmalu okrevala.

Radi se spominjajte tega hrabrega dečka. Učite se od njega potrpežljivosti in srčne ljubezni do staršev.



Kožarjev Peter.

Moja stara mati je zelo sovražila radovednost. Kadarkoli sem hotel izvedeti kako stvar, ki mi ni bila nič mar, me je hitro zavrnila: »Ali si tudi tak kot Kožarjev Peter?«

Zgodilo se je, da so potegnili iz Save utopljenca. Cela vas je drvela gledat nesrečneža, samo naša stara mati ne. Pridržala pa je tudi nas, svoje vnuke, doma. Nam je bilo to seveda hudo, pa stara mati nas je znala zmotiti. Ukazala je, da smo šli v gozd kostanj klatiti, in edino to delo nas je odvrnilo od misli, da bi šli gledat utopljenca.

Morda me je babičina šola obvarovala tudi te nezgode: Pri sosedu so podirali skedenj. Vsi otroci iz vasi so bili zraven — Kožarjev Peter, radovednež vseh radovednežev, seveda prvi. Opoldne so šli delavci jest, samo sosed je imel še nekaj opravila pri skednju. Streha je bila že skoro vsa podrta, le ogrodje je še ostalo. Sosed je izpodbijal opore, ki je na njih stalo ogrodje strehe. Otroci so se medtem nabrali v skednju in presojali to in ono. Tedaj pa je nekaj zagrmelo nad njimi, da so se od strahu kar sesedli na tla. Zaškripalo je in zapokalo — in streha je bila v tem hipu na tleh. Otroci in sosed so vsi naenkrat zakričali, kajti bili so ujeti, ker se je poveznilo ogrodje strehe nanje.

Prvi hip so mislili, da ne pridejo tako hitro na prosto. Pa v par sekundah si je že vsak poiskal odprtino in se molče splazil iz neprostovoljne pasti. Zunaj se je v tem nabralo polno ljudi, ki jih je privabil nenavaden ropot. Tesarji so oštevali soseda zaradi njegove neprevidnosti, matere so pa podile svoje otroke domov. Več otrok je dobilo nekaj spominov za radovednost, med temi tudi Kožarjev Peter, ki mu je padla deska na nogo. Nekateri so jo dobili celo po glavi, drugi po hrbtu, ker so se večinoma sklonili, ko je zagrmelo nad njimi. Lahko bi se bila zgodila večja nesreča, pa je angel varih gotovo čul tudi nad temi radovedneži, dasiravno mu ta lastnost ni ugajala...

Namenil sem se, da vam opišem Kožarjevega Petra, tega grdega radovedneža, ki je imel povsodi svoj nos, kjerkoli se je kaj delalo ali govorilo.

Peter je bil takrat star devet let. Hodil je v šolo že tretje leto, pa je bil še vedno v najnižjem oddelku naše šole. Kajti za pouk deček ni kazal take radovednosti kot za druge stvari. Črk na primer ni prav nič razločeval, kaj šele poznal! On jih je imenoval kar po podobicah, ki so bile narisane v knjigi. Črki »k« je na primer rekel krava — pa to le takrat, če je videl kravo res narisano poleg »k«. Če si mu pokazal to črko v kaki drugi knjigi, še tega ni povedal, ampak jo je odkuril, kot bi bil spustil čebele vanj.

O njegovem pisanju ni vredno, da bi govoril. Poglejte razdrt plot, pa boste imeli približno sliko Petrove pisarske spretnosti. O njegovih odgovorih v šoli ne vem ničesar, ker Peter v šoli sploh ni govoril, kadar je bil vprašan. Drugače pa je govoril še preveč. O, kadar ni bilo gospoda učitelja v učilnici — takrat je vedel Peter med vsemi največ povedati. Govoril pa je časih tudi med poukom — seveda kadar ni bilo treba. Prišel je na primer pogledat v šolo gospod nadzornik. Otroci so ravno pisali in nadzornik je obstal pred Petrom. Rekel je Petru: »Ti pa pišeš, kot bi mačke praskale. Zakaj ne pišeš lepše?« — »Je slabo črnilo,« se odreže Peter. »Tvoja roka je slaba, ker je ne vadiš, pa ne črnilo,« je odgovoril resno gospod nadzornik.

O Petrovi znanosti in spretnostih res ni vredno izgubljati besed. Vendar še nekaj.

Tisto leto je bila pri fari sveta birma. Vsi otroci Petrove starosti so bili toliko poučeni v verouku, da jim je gospod katehet lahko dal listke. S Petrom pa ni bilo nič. Če je sploh odgovoril na kako vprašanje, je bil ta odgovor vedno tak, da je vzbudil pri navzočih višek veselosti. Brati Peter ni znal, zato se iz katekizma ni mogel učiti. Gospod katehet ga je semtertja vprašal kako stvar prav po domače. Peter je bil na primer vprašan, kakšne milosti podeli zakrament svete birmе. Odgovoril je: »Odpustke!« — Peter je tukaj mislil na slaščice, ki jih botri ob tej priliki kupujejo svojim birmancem. Te slaščice namreč pri nas imenujejo »odpustke«.

Da s tako znanostjo Peter ni smel k sveti birmi, je razumljivo. Kjer je slaba nadarjenost združena še z lenobo, tam ni usmiljenja. Peter namreč ni bil samo trde glave, ampak tudi lenuh prve vrste. Da ste ga videli, kako je pazil v šoli! Kar zijal je — seveda v kako podobo na steni, ali je pa opazoval muhe, ki so se lovile po stropu in po stenah. Vse je videl Peter, besede so šle pa mimo njegovih ušes.

O Petrovi grdi radovednosti vem tudi to zgodbo: Petrov oče je imel v omari pušico — prav tako, kakršne smo imeli časih za peresnike in svinčnike

— v njej pa shranjen smodnik. Omara je bila sicer navadno zaklenjena, pa vendar se je zgodilo, da je prišel Peter do te pušice. Slučajno je oče to videl in rekel Petru: »Fant, to-le pa kar pusti! Tega ne smeš odpreti! Notri je taka stvar, ki ti lahko prašči naravnost v obraz ter ti vzame celo vid.« — Peter od tedaj ni imel miru. Njegova radovednost je hotela pokukati tudi v to pušico. Zvečer še zaspati ni mogel, ker je premišljeval, kako bi vendar odprl to pušico, da bi mu ona stvar ne hušknila naravnost v obraz.

In neki dan jo je pogodil. Vprašal je še enkrat očeta: »Oče, ali res ona stvar skoči človeku naravnost v obraz?« — »Seveda skoči,« je potrdil oče, ki je imel ta čas vse druge misli.

Sedaj je bil Peter na konju. Kar po sosedovega Tončka je šel, ki je bil prav take pameti kot Peter, in mu razvil ta-le načrt: »Pri nas imamo pa v pušici nekaj zaprto, ki kar samo ven skoči, če pušico odpreš. Pa samo naravnost leti, v stran ne, so rekli oče. Pojdiva v gozd, bova odprla pušico.« — »Jaz že ne grem!« je preplašeno odgovoril Tonče.

»Pojdi, pojdi! Ne bo nič hudega! Skrila se bova za debelo drevo, saj ne more potem vate, ker leti samo naravnost. V drevo naj se pa le zaleti!«

To je Tončka nekoliko potolažilo in obljubil je, da gre.

Ko ni bilo Kožarjevega očeta doma, je poiskal Peter ključ in odprl omaro. Vzel je ono pušico in kos vrvic. Pa sta jo mahnila s strahopetnim Tončkom proti gozdu. Ustavila sta se takoj na robu gozda, ker Tonče ni hotel iti dalje. Tedaj je Peter naredil to-le: En konec pušice je privezal s kratko vrvico trdno k drevesu, na drugi konec pušice pa je privezal daljšo vrvico. Sedaj je stopil Peter za debelo bukev in začel vleči za vrvico. Mislil si je: Če plane ona stvar na dan — bo planila naravnost v drevo in lahko se še ubije. Do mene pa ne more, ker sem za drevesom. Tonček pa je imel hujše misli, zato si je poiskal najdebelejši hrast, nasproti Petru, pa še tukaj so se mu tresle že tako revne hlačice.

Peter je povlekel za vrvico.

»Bo kmalu?« je vprašal Tonče, ki je bil popolnoma pripravljen za beg.

»Kmalu, kmalu! Ena, dve...«

Ni še rekel tri — že jo je sunil junak Tonče v najobupnejši beg.

Peter pa je povlekel v tem za vrvico in pušica se je odprla. S strahom je čakal, kaj bo. A nič se ni hotelo ganiti. Potegne še enkrat in privleče pokrov skoro do drevesa. Zdaj pogleda izza debla — pa kaj vidi? Črn prah se je usul iz pušice. Peter stoji nekaj časa. Nič se ne gane.

»Smodnik,« reče sam pri sebi.

»Tonček, Tonček!« kriči za svojim tovarišem. Toda tega je vzel že strah in Peter ga ni mogel več priklicati, ker je bil siromak že doma za pečjo.

Zdaj je bilo Petru šele jasno, kar mu je pravil oče o tej čudoviti stvari.

»Seveda lahko buši v obraz, če se zažge,« si je mislil Peter. »Ampak zakaj mi oče niso vsega natančno povedali?« — Petru to ni šlo v glavo, da bi on ne vedel in ne videl vsega. Nevoljen je bil, ker je moral sedaj raztreseni smodnik pobirati — pa tudi zadovoljen, da je strah minul. Za drevesom je tudi njemu prihajalo vroče, ko je začel vleči za vrvico.

Doma je prav skrivno položil pušico zopet v omaro. Toda vsako dejanje pride na dan in tudi to je prišlo. Tonček namreč ni mogel držati jezika in povedal je to svoji materi. Stvar je prišla tudi Kožarjevemu očetu na uho, ki je Petra pošteno prijel tam zadaj nad tilnikom nekje.

Petrov oče je bil razumen mož in na vse načine je premišljeval, kako bi odvadil svojega sina grde radovednosti.

Bilo je o sv. Martinu in Petrov oče je prodal na semnju vola. Ob tej priliki je kupil svojim otrokom razna darila. Enemu nož, najmlajšemu orglice, vsakemu nekaj — za Petra pa je pripravil nekaj posebnega.

V prodajalni so mu vložili razno drobnjavo v lepo pisano škatlīco. Domov grede je oče premišlje-

val, kaj bi del v škatlico, da bi bilo za Petra. Vedel je, da bo radovedni Peter gotovo segel po zaprti škatlici, če dá darila na izbero, ker ga bo premagala radovednost. Oče si celo pot ni mogel izmisliti, kaj bi del v škatlico, da bi bilo bolj primerno. Že blizu vasi pa mu priskaklja čez pot precej rejena — zelena žabica.

»Ravno primerna nisi,« si je mislil oče, pa jo je vendar zvalil v škatlico, druge stvari pa vtaknil v žep.

Ko je prišel oče domov, so bili takoj vsi otroci okrog njega.

»Haló, zdaj pa kar hoče kdo! Za vsakega imam nekaj. Tu v škatlici je nekaj takega, kar skače, pa živo je, zato sem moral zapreti.«

»Meni škatlico, meni,« so kričali vsi — a najbolj Peter.

»Vsi je ne morete imeti, za koga bodo pa orglice in nožek?«

In v tem hipu se je odločil najmlajši za orglice, drugi za nožek. Peter pa je gorel še vedno za škatlo.

»Škatlo kar meni dajte, oče, drugemu bo ušlo, če je živo,« je prigovarjal Peter.

In oče mu je ugodil.

Peter odpre. Ko pa zagleda notri žabo, se mu odpro usta tako na široko, kot bi ne bil še nikdar videl te živali.

Drugi pa so pogledovali začudeno očeta, kaj naj to pomeni. Oče pa se je smehljaj, in tedaj se je celo Petru posvetilo v trdi glavi, da ga je oče tako kaznoval za radovednost.

Prav ničesar ni bleknil prevarani radovednež, ampak pihnil jo je skozi vrata kot tepena mačka. Žabo je vržel na gnoj, on pa se je skril v skedenj, kjer je v resnici prav bridko jokal — zaradi svoje radovednosti. Takrat je tudi naredil malo sklepa, da se bo poboljšal. Prevečkrat ga je že prevarala radovednost.

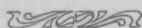
Kadar se je od tedaj pokazala pri Petru ta grda lastnost, ga je oče vselej spomnil na žabo. Petra pa

je bilo vselej sram. Tudi otročaji so ga že izpraševali, kje ima zaprto žabo, in kričali za njim: »rega, rega.«

Danes Peter ni več tak. Kadar pride izkušnjava radovednosti — pa se spomni na žabo. In to pomaša.

Oče pa časih pravi: »Klin s klinom — Petra z žabo!«

Maksimov.



Drobna želja

»Mamica moja,
mamica zlata,
rad bi umrl!
z angelci splaval
gor bi v nebesa,
Jezusa prosil
jaz bi tako:

Jezus, moj Jezus,
naj si natrgam
rožic tu v raju,
da jih ponesem
mamici svoji,
mamici bolni,
Jezus, o Jezus!

Mamica moja,
mamica zlata,
da bi umrl!
Pa ti prinesem
rožic iz raja,
čudežnih rožicj
ki tam rastó!«

Tonček zasanjal
v njenem naročju,
Pa so pripluli

angelci božji
in so nadeli
Tončku peroti,
zlate peroti,
pa je odplaval
angelček Tonček
gori v nebesa,
v lepo nebo.

Božala ona
laske mu zlate,
ličica rdeča,
pela o nebu,
pela o rožah,
čakala Tončka,
da se povrne
dol iz nebes.

Ni ga pa bilo,
ni ga pa bilo
angelca Tončka
dol iz nebes.
Gor se zamudil
je pri krilatcih,
ni pa pozabil
mamice tam.

R. Pečjak.

